

Ni vse docela vzorno, a vzori so v vsem, ni vse docela resnično, a preudarjeno je vse in vse kaže najiskrenje iskanje resnice; ni vse zavabno, a nikjer ni umorno; ni vse nedolžno, a nikjer ni pohujšljivo; ni vse originalno, a vse je v originalni obliku in vse je priklico iz gorkega, blagega in človekoljubnega srca moža, ki je izkusil svet, ki ga pa svet ni okužil.

Stritar si je s svojim slovstvenim delovanjem nakopal neprestan boj od leta 1869., ko je prvikrat nastopil, pa do 1896, ko se je umaknil iz slovenske javnosti.

A Stritar se je bojeval poštano, odkrito, nikdar zavratno, prikrito. Njegovi polemični spisi so zato trajnovezne razprave in Stritar ni le na najboljši estetik, on je gentleman med našimi kritiki in polemiki.

Stritar je pa tudi oče naše novodobne književnosti. S Prešernom je šel v boj in v njegovem znamenju je zmagoval in naposled zmagal.

Danes je zmaga pridobljena za vse čase, naše slovstvo stoji trdno, jezik je vsestransko razviti. To je Stritar ne le doživel, ampak priboril. Zares: kar je Stritarju dalastvarica, to ji je povrnil. S pomočjo Prešerina s Stritarjem in sotrudnikoma, ki si jih je prigojil, preko klasične dobe do slovanske moderne, je formula za Stritarjevo življenje in delovanje.

Ako ga torej zdaj proslavljam, proslavljam v njem preporod in čudovit povzdig naše književnosti.

Stritar je pričel s Prešerom in se vežbal ob njem. A kaka razlika je med njima! Prešeren je pesnik dis-harmonije, pesnik svoje lastne nesreče, Stritar je pesnik harmonije, katere odsev je tudi njegovo življenje. Solce je sjalo nad njim. Ko je dosegel leta, v katerih je Prešeren legel v grob, je stal Stritar na vrhuncu svoje moči in svojih uspehov. Pokojno se je nato bližal svojega življenskega poldnevu in 60 let star je zaključil svoje književno delovanje; ostal pa je zvest svojemu pisateljskemu pozivu in danes ob njegovih sedemdesetletnicah, ob štiridesetletnici njegovega književnega delovanja ga slavi zvesti narod slovenski, kličoč mu: Pri pomogel si, da sem, kar sem.

Stritar je bil prepričan, da ima slovstvo pravo moč le, ako korenini v domačih tleh. Zato se je on ravnal po tem in kot slovenski pesnik in pisatelj je zajel v svoje spise mehko sanjavajo dušo Slovencu, ki sicer bije hud boj za svoj obstanek, a se vedno zamišlja v sebe. Sanjavosti našega naroda slovenskega ni doslej še nihče tako zadel kakor Stritar in v tem oziru je pravi sin svojega naroda, zato smemo reči: Stritar je naš in mi smo njegovi, ker smo ljudje in ker je Stritar poveličeval nas in človeštvo.

Za vse to moramo biti Stritarju hvalne. In kako naj mu bomo? Po njegovih idealih se hočemo ravnati, mladino hočemo učiti ga spoznavati in ljubiti in ji pripovedovati, da je klasično dobo v našem slovstvu započel Josip Stritar, do česar poslovjanja od sirske javnosti (1896) je ta doba trajala. Tako bodoemo učili mladino in tako bo Stritarju ostal narod naš zvest, kot znak zvestobe pa podarimo slavljenemu danes skromen šopek iz treh cvetk: iz rdeče vrtnice ljubezni, iz bele lilije hvalenosti in dehteve vijolice idealizma!

Burno dolgotrajno ploskanje in navdušeni klici: „Živio Stritar! Slava Stritarju!“ so napolnili dvorano in se niso hoteli poleči.

Slavljenec se je do solz ganjen zahvaljeval g. govorniku in ga kar najprisrnejše stiskal na prsi, potem pa proti občinstvu obrnjeno govoril:

Zahvalim se vam, cenejene dame in čislani gospodje za obilno udeležbo. Moja dolžnost bi bila, da se vam izkaže hvalenega za preveliko izkazano čast. Toda ta kratki čas, kar sem v Ljubljani, sem že kar omam-ljen od časti, ki jih dobivam od vseh strani, zato se vam prav kratko in srno zahvalim. Zahvaliti se moram najprej županu gosp. Ivanu Hribarju, vremenu možu, kakršnega še ni imela Ljubljana. Hvala mi je izreči častitveni „Društvo slov. književnikov in časnikarjev“, ki je z županom priredilo to slavnost, hvala pa sploh vsem, ki so me počastili. Bog vas živi vse!

Frenetično ploskanje in klici odobravanja so bili znova znak splošnega navdušenja.

Petje.

Sl. pevsko društvo „Slavec“ je nastopilo zopet in zapelo prelepoto „Slovensko pesem“, katere besedilo je Stritarjevo. Pesem je bila peta takoj izvrstno in dovršeno, da hrupnega ploskanja ni hotelo biti konca.

Pa tudi slavljenec sam se je zahvalil v iskrenih besedah pevcom za prelepoto petje. Gosp. Dražil mu je v imenu „Slaveca“ najprisrnejše čestital k njegovi 70 letnici.

Zaključna beseda predsednika.

Gosp. dr. Zbašnik se je vsem navzočim kar najtoplejše zahvalil za

udeležbo in jih je pozval, naj zaključijo slavljenec trikratni „Slava“, kar se je z nedosegljivim navdušenjem izvršilo.

Ko je slavljenec stopil v voz, prijevalo mu je pri vhodu zbrano občinstvo burne ovacije, za katere se je jubilar kar najpresečnejše zahvaljeval.

Banket.

Ob 1. popoldne je bil v „Narodnem domu“ slavnostni banket, ki se ga je udeležilo kakih 110 oseb, specjalni čestilci slavljenčevi, zastopniki in odpolanci raznih korporacij in društev, dr. Ante Radić in dr. Ortner s soprogama kot zastopnika „Hrv. Matice“ in več slavljenčevih sorodnikov in ožjih rajakov iz velikolaskega okraja. Vrsto napitnic je otvoril svetnik dr. Zbašnik kot predsednik društva slovenskih književnikov in časnikarjev, ki je govoril nekako tako-le:

Častita gospoda! Mlado društvo slovenskih književnikov in časnikarjev je doletela velika sreča, da praznuje danes v njegovi sredi, dasi nekoliko post festum, izredno slavnost, svojo 70letnico, eden najodličnejših, najboljših mož, kar jih je rodila zemlja slovenska. Bodite mi izrečena na tem mestu najiskrenje zahvala za to!

Gospoda moja, dvojna je naloga, ki jo ima po mojem mnenju vršiti naše društvo. Ena od teh mu je načelo začrtana in določena po njegovih pravilih. V zmislu svojih pravil ima naše društvo, ako se smem tako izraziti, skrbeti za telesni blagor naših duševnih delavcev. Ali poleg te naj bi vršilo tisto po mojih mislih še drugo in manj važno nalogo: ne samo telesno, temveč tudi dušno, srčno zlo in hudo naj bi izkušalo odvračati od naših zaslужnih mož, gledalo naj bi na to, da se nikomur izmed njih ne odreka priznanje, ki mu gre, gledalo naj bi na to, da se nikomur izmed njih ne dela krvica, in da se krvica, ako se je zgodila, po možnosti in pravčasno popravi!

Čudno navado smo imeli doslej mi Slovenci v tem pogledu! Kdaj je živel med nami zares velik, zares znamenit mož, da bi ga ne bili žalili in preganjali, da bi ga ne bili ovirali v njegovem prizadevanju? V življenju ga je srečevalo vsepovsod golo sovraščo, potem ko je umrl, ko smo se vračali od njegovega pogreba, se nam je vzbupila vest in začeli smo nabirati prispevkov za njegovo spominsko ploščo, za njegov narobni in morda še kak drug spomenik!

Dobro se še spominjam, s kakimi čuvstvi sem prisostvoval odkritju Levstikovega spomenika v Velikih Laščah.

Ta kamen so postavili ti v znamenje, da so nekdaj metalni nate kamenje!

Tako sem si mislil tistikrat potihem.

Tako je bilo, gospoda moja, a tako ne bi smelo biti več!

Tudi današnji slavljenec je užil v svojem življenu mnogo bridkega za vse tisto dobro, ki nam ga je storil. Že precej tistikrat, ko je začel vršiti svojo plemenito namero, so se dvignile gorjače nad njegovo glavo. Ali temu se niti toliko ne čudim! Kaj je bilo temu vzrok, povedal nam je že slavnostni govornik pri današnji akademiji. Bilo je pač tisti čas malo takih, da bi ga bili docela umeli! Bil je pač velik med majhnimi, razumnik med nerazumniki in od nekdaj je bilo tako, da so majhni in nerazumni radi dvigali zoper velike in serazumne! Bolj se je čuditi — in tudi njega je nemara to še bolj bolelo, da se ga je bilo začelo nekako prezirati in v najnovejšem času, torej tedaj, ko je bil svoje veliko delo takoreč že dovršil.

Gospoda moja, zasluge Stritarjeve za naš narod so tolike, da bi jih ne bili smeli niti za hip pozabiti! Kaj nam je Stritar bil, kaj nam je še, vemo vsi in povedalo se je te dni o tem že toliko, da bo meni težko mogoče kaj novega navesti. Toda naj bo tudi meni dovoljeno, dati duška svojim čustvom.

Kaj nam je Stritar bil, pravim, vemo vsi.

Bil nam je nekak Janez Krstnik, gospoda moja. Hodil je pred Prešerom, dasi je bil ta že davno mrtev, ko je bil on započel svoje veliko delo. Hodil je pred Prešerom, kajti imeli smo Prešerina, pa nismo vedeli, da ga imamo. On je bil prvi, ki nas je učil čislati velikega genija, on je bil prvi, ki je razstrl mrene pred našimi očmi in spomenik na Marijinem trgu, gospoda moja, je baš v tem pogledu Stritarjevo delo!

Zdi se mi, da je naš slavljenec zanikal to tvojo zaslugo, ko se je na drugem mestu nekaj podobnega naglašalo. Baš zato sem to njegovo zaslugo tu iznova povdarjal!

Gospoda moja, ako bi mi Prešerina ne čislali sami, ne čislali bi ga tudi tuji narodi, a če čislajo danes Prešerina celo tuji narodi in čislajo zaradi Prešerina tudi nas, to je poleg Prešerina samega v prvi vrsti zasluga Stritarjeva!

A bil nam je tudi Mesija, učitelj! Prešeren je bil svetil meteor, ki se je pojavit in je zatonil. Za tisti hip se je razšarilo nebo, nad nami, potem je bila zopet tema. Stritar pa se je zistematično lotil velike in nad vse težke

naloge, zatreti temo med nami, pregnati trajno nevednost in zmoto izmed nas. In to se mu je temeljito posrecilo!

Lahko trdim: od nikogar se nismo Slovenci več naučili, kot od Stritarja in njegovega ožjega rojaka Levstika. Toda dočim so Levstikovi prevehementi udari često izzivali odpor celo pri somišljenikih njegovih, ki Stritarjeva blaga in blažilna beseda zmeraj zaledla.

Stritar pa je tudi stvaritel ne-smrtnih umotvorov!

Marsikaj se je po krivici očitalo njegovim delom! Gospoda moja, Stritarjeva dela naj bi ne razširjala vonja po domačih tleh, po domači zemlji? Gospoda moja, kdor je čital oni prizor v „Gospodu Mirodolskem“, ko se vrača Radovan k svoji stari mamici, in ni čutil ničesar, — ta ne ve, kaj srce slovenske matere sin ni!

In tisti toliko slavljeni milje! Čitajte, gospoda moja, v istem romanu popis božičnega večera: to je milje — a to je tudi poezija!

Pa „Sodnikovi“! Vsak stavek v tem romanu je vreden čistega zlata! Ne samo, ker je tako izplilen in obrusen, da je sam zase nekak umotvor, temveč zaradi tiste nadvse pristne vsebine, tako globoko zajete iz narode duše, iz narodovega srca!

To je par zgodov, ki so mi prišli na misel mimogrede. Navedel bi jih lahko še več, da navesti bi moral skoraj vse, kar je napisal, toda čas je, da končam!

Veliko britkega je užil naš slavljenec v svojem življenu. Društvo Slovenskih književnikov in časnikarjev ne čuti v sebi moči, da bi domov načelno in po zaslugah proslavilo moža, kakršen je Stritar. Če je kaj storilo, je storilo samo, da mu izkaže svojo hvalenost, svoje globoko spoštovanje, izkaže svojo ljubezen ter ga s to ljubezni po vsaj deloma oškoduje za vse tisto britko in žalo! Društvo Slovenskih književnikov in časnikarjev ne čuti v sebi moči, da bi sam zase učinil kaj znatne, ali nadejam se, da se mu je, združenemu z drugimi, medrojnejšimi faktorji, morda vendar posrečilo, vsaj deloma poravnati ono krvico. Nadejamo se pa tudi, da je gospod slavljenec danes prešenjen od zavesti, da je zmagal na celi črti! In kar mu želim k njegovemu sedemdesetletnici, želim iz dne srca v svojem imenu in imenu društva „Slovenskih književnikov in časnikarjev“, je to, da bi mu bilo usojeno še dolgo, dolgo vrsto let z zadovoljstvom in ponosom zreti na plemenite plodove svojega trudpolnega, požrtvovalnega življenga da bi mogel še dolgo dolgo z zadovoljstvom in ponosom zreti na plemenite plodove svojega požrtvovalnega življenga! V to imenu mi kličem in vas prosim, častita gospoda, da mu zaključete z mano vse: Bog ga živi!

Zupan Ivan Hribar je napil slavljenec kot ljubljanskemu častnemu mesečanu. V svoji napitnici je poudarjal, da je preživel slavljenec najlepša svoja mlada leta v Ljubljani, odkoder je odnesel na visoko šolo razun ljubezni do svojega naroda tudi ljubezen do našega mesta, in oboje je vztrajno negoval do danes. Vsi lepi uspehi, ki jih je dosegel slovenski narod in bela Ljubljana, so tudi slavljeneca zasluga.

Pesnik Anton Medved je prečital ob navdušenem ploskanju sledoč svojo pesem:

Stritarju ob sedemdesetletnici.

Naj tudi moja skromna muza slavlencem glasnim se pridruži in slavospev zapoje možu, ki več, kot slavospev zaslubi. Vem pač, da hvalo ti najlepšo pojejo lastna tvoja dela in pala bodo jo ko davno omahne ti desnica vela.

A nam vrstnikom se raduje hvalenost čutov duša vneta Non mortui te laudabunt. Živi častimo živega poeta.

Med prvimi si se zavedal, da národe nad čase dviga ne vojske moč, le sila dušna, ki vekom vsem jo hrani knjiga.

Med prvimi si nam s peresom v dežele bajne kazal pota, kjer se preliva črt v ljubzen, kjer se resnici klanja zmota.

Kako srce je ostrmele nad spevi tvojimi mladini! Glas zvona javno je ozanil vstajenja praznega domovini.

Z razumom bistrim si razsojal o del domačih, tujih ceni, ob tvoji luči se je dvignil v lepoti vsej Prešerov genij.

Ti mlađi rod si vzgajal s srcem, značaja čistega zrkalom nikdar se nisi izneveril visokim svojim idealom.

Svoj narod si mlađosten ljubil, in vroče ljubiš ga osivel.

Z njim čutil si, trpel, zanj delal, življenje sam si dvojno živel.

In ni le cvetja, tudi trnja modrica ti je plela v venec a čil sediš med nami danes kot starec mlad, kot star mladenec

Sladé maj ti večer življenja na leta delavna spomini, kot zlati zarki iznad gore pozdrave siplje delini.

Izgine solnce, kadar luna zvezdic pripelje milijone. A solnce tvojega imena nikdar Slovencem ne zatone.

Anton Medved.

Deželni šolski nadzornik Levec

je razvил kos neznane zgodovine slovenskega slovstva, ki se je razvijala med mladimi rodoljubnimi znanstveniki okoli Stritarja na Dunaju v dobi književnega preporoda. Stritar je bil vsem zvezda-vodnica, navduševal jih je za svete ideale, a pod tega idealnega navdušenja je bil današnji „Ljubljanski Zvon“. Govornik je poudarjal posebno slavljenčev veliko zaslugo za mladinsko literaturo. Njegovi spisi „Pod lipo“, „Zimski večeri“ itd. se berejo po vsem slovenskem svetu z veliko slastjo. Ta zasluga slavljenčeva je stalna. Napil mu je kot mladinsku pisatelju.

Gospa Franja Megličeva je navdušeno napila slavljenčevu v imenu žen in mater rojstnega kraja. V svojem govoru je izjavala:

Vsaka zavedna Slovenka, bi morala enkrat vesti svojo deco tja na kraj podsmreškega gricja in pokazati od tam domove naših največjih mož rekoč: „Vidiš, tam doli na oni rebrji se je rodil veliki Trubar, tam na onem holmu učeni Levstik, ondaž drugimi hribi nepozabni Jurčič, tu doli slavni Stritar; to je naš slovenski Weimar. Da, ti možje so se rodili v tvojem rojstnem kraju in v imenu njihovih potomk tih danes še enkrat zaklčim: Živel Stritar, slava njegovemu plemenitemu duhu!“

Obč. zastopnik Pucelj iz Velikih Lašč je napil v imenu domovinske občine in občine Vel. Lašče.

— Ravnatelj Senekovič mu je napil v imenu I. dr

rabil ton, kojega bi se najprijanejši žganjar moral sramovati. Metal je z osi okrog, skoraj vsaka druga beseda je bila „osel“, in svojo „oslajo“ je venčal s trditvijo, da je vsak liberalec slaboumen. Tako govoriti mož, katerega predniki so že bili v blaznici, in kateri bo moral bogu hvalo dajati, če sam v blaznico ne pride! Videti je, da je na najkrajši poti na Studenec! Sekundiramu „Slovenec“, list našega škofa, o svojih političnih nasprotnikih ne govoriti ni nikdar drugače, nego v liberalni besedi“. Zadnjo soboto je pobožna surovina priobčila podlistek, pisan v tistem žargonu, ki smrdi po ljubljanskih kanalih, ter odgovarja do cela Lampe-Štefetovem miljeju. Posvečena je ta gnojnica gospe dr. Tavčarjevi, ki se postavlja na sramotilni oder, ter se smeši na najpodlejši način. Prav kakor da je kaka vlačuga, kaka zavržena ženska, s katero se sme norčevati vsaka tonzurirana neolikau duša! In kaj je dalo povod omenjenemu pamfletu? Ker je gospa dr. Tavčarjeva v dotičnem odseku izrazila željo, da naj bi bil Stritarjev banket v „Narodnem domu“, samo radi tega je spustil „Slovenec“ svojo gnojnico nad njo. Mi hočemo tukaj jasno in kratko govoriti. Tista pretirana reklama za „Union“ nam že do grla preseda. Če hoče gospoda pri „Slovencu“ zapričeti boj na tem polju, smo jim na razpolago. Pri tem pa se bo rešilo tudi vprašanje, je li spodobni dami sploh še mogče, zahajati v slaboglasne prostore hotela „Union“! — Če torej hočete boj, le povejte! Nam tudi prav. Naj pa se že prične boj, ali ne, principiell smo stali in bodo stali na stališču, ako prieja slavnost naša stranka, ima dolžnost pripeljati jih v „Narodnem domu“ in nikjer drugod! Kje pa se dandanes najbolj, in najostudnejše zabavlja na našo stranko? V „Unionu“. Tam obhaja dr. Šusterščeva surovost najostudnejše orgije in v zahvalo za to, naj bi se naši, kakor tepeni psi, zbirali v hotelu „Union“! Ste li že kdaj čuli, da so klerikalci pripeljali svoje bankete v „Narodnem domu“? Ti bi pač hitro pognali moža, ki bi hotel kaj takega! Mi pa naj se mememo za „Unionom“, ki je dandanes najhujša beznica klerikalnega psovanja in ropotanja! Če pa bodo pri „Slovencu“ pri tem še naše ženske napadali, ako slučajno raje zahajajo v „Narodni dom“ nego v „Union“, potem bo pa naša potrežljivost še prej pri kraju! Delničarje „Uniona“ prosimo, da o tem resno razmišljajo. To je naša zadnja beseda!

Zupnik — krivoprisežnik. Ižanski župnik dr. Mauring, ki ima sedaj opravka z deželnim sodiščem zaradi krive prisuge, spada med tiste duhovnike, ki jih čuva in varuje škof kolikor le more, navzlic velikanskim škandalom, ki jih uprizarja navzlic silnemu pohujšanju, katero je že prouzročil. Ni ga menda duhovnika na Kranjskem, ki bi bil imel toliko opraviti s sodišči kakor ižanski župnik, in končno je prišel celo na začetno klop zaradi krive prisuge. „Slovenec“ ga tudi v tej nesreči ni zaspustil. O sobotni obravnaviye priobčil „Slovenec“ rafinirano-previdno sestavljeno poročilo. Kdor prečita to poročilo, niti pojma nima, za kaj se gre. Najlepše pa je, da je v poročilu krvno prikrit — otoženec stan. Živa duša ne more iz tega poročila ugani, da je otožen katoliški župnik; kdor ne ve, da je dr. Mauring duhovnik in poseben protežek kofa Jegliča, ta iz „Slovenca“ tega ne bo izvedel. „Slovenec“ govorimo o dr. Mauringu. Prepričan je, da nihče njegovih bralcev ne bo mislil, da je ta dr. Mauring duhovnik, nego vsak bo mislil, da je posveten doktor te ali one fakultete. Zvitki so klerikalci kakor kozji rog, zato pa dolžnost vseh pravičnih ljudi, kribeti zato, da izve ljudstvo reslico.

Ker občni zbor gremija govcev, ki bi se imel vršiti dne 5. t. m., radi prepiče vdeležbe ni sklepčen, vrši se nov občni zbor ne 22. t. m. ob treh popoldne v ali dvoranji „Mestnega doma“, na kar se opozarjajo g. člani gremija.

Pojasnilo. Iz Radeč na Gorjanskem se nam piše: Dne 18. maja prinesli ste med dnevnimi novicami notico pod naslovom „Kje je denar?“ S to notico delala se je huda krivica našemu župniku, kar se razvidi iz slededečega: Kolikor je bilo dovoljenih podpor za pogorelice, se jih večinoma še ni nič prejelo, in tudi dežela ne. Samo od cesarja je prejel pomožni odbor za pogorelice 7700 K, ter je s tem denarjem napravil pogorelcem cementno opeko za streho. Milodarov se je nabralo 12.400 K. Ta denar je naložen v hranilnici v Kranjski gori. Plačevali se bodo z njim zidarji in tesari. Najbolj potrebni pa so že prejeli tudi precej denarja. Pomožni odbor ima vsak teden sejo. Župnik-blagajnik polaga vsak teden račun. Odborniki denar prestejejo in pregledajo. Da je vsa blagajna v redu, spriča lahko vseh pet odbornikov pomožnega komiteja. Ta dopis priobčujemo z dostavkom, da smo popolnoma prepričani, da je župnik Lavtižar poštено postopal in da obžalujemo, da se nam je neresnica poročala.

Zavednemu slov. učiteljstvu na Štajerskem! Oziraje se na notico v 20. št. „Učiteljskega Tovariša“ z dne 18. maja t. l. se zavedno slovensko učiteljstvo štajersko tem potom **nujno** pozove, da odpošlje svoje zastopnike k posvetovanju dne 24. t. m. sem v Celje v svrhu konečne določitve stališča napram državnozborni volitvi za V. kurijo. (Shajališe: okoliška šola ob 11. uru dopoldne.) Tovariši, pridite številno! — Predsedstvo učit. društva za celjski in laški okraj.

Promocija. V torem, dne 22. majnika t. l. bosta promovirana doktorjiem modroslovja na dunajskem vseučilišču gg. Milan Šerk o Cerknici in Gvidon Sajovic iz Kranja, obdava iz znanih narodnih rodbin. Čestitamo!

Poslaniska vest. Baron Calice, avstroogrski poslanik v Cagliari, stopi s poletjem letos v počoj ter se nastani ali v Gorici ali v bližnjem Št. Petru.

Iz finančne službe. Carinski upravnik Ivan Trošt je imenovan višjim carinskim upravnikom in višji carinski official Alojzij Knol višjim carinskim kontrolorjem za področje finančne direkcije v Trstu.

Vojške vesti. V počoj sta šla stotnik-računovodja J. Bogdanec 87. in poročnik Gustav Trenc 17. pešpolka.

Veliko kresno veselico priredi ljubljanski „Sokol“ v nedeljo, dne 24. junija na dirkaliških prostorih pod Tivoljem. Kresna veselica se bodo vršila v grandioznom slogu kot znamenita vrstnica velike ljudske veselice ob vsesokolskem zletu in Prešernove veselice v Zvezdi. Kresnemu času primerno se je določil program, ki mora vzbudit splošno zanimanje in privabiti najširše krogove kresno nedeljo na dirkališke prostore, prav posebno prikladne za kresno slavlje. Slavnost se bode vršila v znamenu ognja. Po staroslovenskem običaju se bode palil velik kres, švirale bodo rakete, zažigal se bode umetni ogenj; posebnost večera pa bodo vaje ljubljanskega „Sokola“ z električnimi kiti ter rajalni nastop „Sokolov“ z bakljami in lampijoni. „Ljubljanski Sokol“ poprosi naša vrla peska društva, da zapojo krepke zbole; zagotovil si je sodelovanje društvene godbe ter stopil v dogovor z impresarijem letošnjo pomlad osnovane kmečke godbe, ki bode vabila na ples z zapeljivimi komadi. Društvo se obrne do našega narodnega ženstva s prošnjo, da s svojo tolifikrat vrlo izkazano neposnembno spretnostjo prevzame skrb za to, da bode obiskovalcem kresne slavnosti na razpolago vseh vrst ambrozije in nektarja v pisani izbiri. Prepričani smo, da se apelu ljubljanskega „Sokola“ odzovejo vsi naši narodni krogovi, saj priredi kresno veselico v korist koroškim Slovencem, ki so nam kot severna straža slovenska od vseh obmejnih Slovencev najbolj pri srcu. Omaguoči Korotan, ki najbolj trpi pod tevtonsko ljutostjo, si je ustavil nedavno v Beljaku društvo „Drava“, ki si je stavilo naravnost sveto zvanje: skrbeti za to, da se slovenska korotanska mladina vzgaja v narodnem duhu, da se tekom svojih študij navzame narodne odločnosti in jeklene vztrajnosti v obrambnem boju za svete pravice zatiranega roda. To rodoljubno podjetje materialno zasloniti in podpreti, je dolžnost našega narodnega središča. „Ljubljanski

Sokol“, kot veren nositelj narodneste ideje, bode izvestno žel splošno hvalo, da se je odločil, priediti veliko kresno veselico v prid tako plemenitemu namenu.

Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 172 vodstvena seja se je vršila dne 16. maja 1906 ob 3. uri pop. v družbenih prostorih „Narodna“. Navzoči: Tomo Župan (prvomestnik), Luka Svetec (namestni prvomestnik), dr. Ivan Svetina in Ivan Šubic. Svojo odsotnost sta opraviličila Ivan Murnik in svetovalec za družbeno stvari Anton Porekar. Imenovala se je druga moška učna moč za deško družbeno šolo pri Sv. Jakobu v Trstu. Ko so se vršile nekatere nujne notranje zadeve in se je zagotovilo nekaj knjig kot podpora dvema ustanovljenima ljudskima knjižnicama, je zaključil prvomestnik ob polu 6. uri sejo. — **Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.**

Ljudski shod v Puntigamski pivarni, ki ga je v ondottini dvojni priredila včeraj dopoldne socialdemokratična stranka, je bil razmeroma še dobro obiskan. Predsednikom je bil izvoljen g. Kordelič, zapisnikarjem g. Vičič, kot zastopnik politične odblasti je intervernjal policijski komisar g. Robida. Predsednik g. Kordelič je otvoril shod s kratkim nagovorom ter dal potem besedo g. E. Kristanu. Le-ta je med drugim omenjal, kako se je pričela stavka delavcev pri Koslerju, povedal, da je pred osmimi dnevi ta štrajk bil končan in da bode zdaj „Zveza pivovarnarjev“ skozi šest mescev podpirala Koslerjevo pivovarno s svojim pivom (t. j. Göss, Reinhards-haus in Dreher). Naše stališče napram tej stavki, je dejal g. Kristan, pa je: „Organizirano delavstvo je ohladilo kotle Koslerjeve tovarne — zdaj bode pa to delavstvo teh kapitalistov ošabuost in trmglavost ohladilo z bojkotom na njih pivo in na pivo „Zvez““. To pravico imamo, da vsak zahteva od gostilničarja drugo, ne pa Koslerjevo pivo in pridružiti se mora delavstvu v tem boju tudi naše slovensko meščanstvo. Podpirajmo rajše tisto domačo pivovarno, ki daruje del svojega dobička v narodne namene, mesto da bi podpirali — nemškarsko pivovarno bratov Koslerjev. A naš bojkot bo šel po vseh deželah, kjer imamo organizirano delavstvo! „Slovenec“ in njegovi klerikalci so se zaganjali spet v nas, delavstvu pa niso nič pomagali, zdaj se delavci — skoraj vseh 120 — večinoma že drugod in delu, mi bomo pa vzdržali bojkot ne le par mescev, nego mardi par let!“ — Predlog Kristanov glede bojkotiranja Koslerjevega piva je shod enoglasno sprejel, in ko je gosp. Kristan nekoliko za „ušesa stresel“ še vladno policijo zaradi plakatov ter navel slučaj o uspehih stavke v plzenski pivovarni, je gosp. Kordelič zaključil shod z zahvalo za udeležbo.

Nova požarna bramba. V Trzinu se je ustanovila prostovoljna požarna bramba in je voda tozadenva pravila že potrdila. — **Domžalskega Sokola** izredni občni zbor bo v nedeljo 27. maja ob 4. uri popoldne v gostilni g. Fr. Kuharja v Domžalah. Spored: 1.) Podzray staroste. 2.) Odborova poročila. 3.) Volitev staroste, podstaroste, načelnika, namestnikov in delegatov „Slov. Sokolske Zvez“. 4.) Slučajnost.

Strela je udarila 20. t. m. med silno nevihto v cerkveni stolp na Slini pri Vačah, odškodila v hlev posestnika Janeza Kerlikarja in ubila tri goveje živine v vrednosti 100 K. Druge škode ni napravila.

Vlak v nevarnosti. Včeraj zjutraj je padla iznad kuričnice na Zidanem mostu velika skala, precej ko je odšel dunajski brzovlak. Zgodila bi se bila lahko velika nesreča.

Velik škandal v Gorici. Goriška policija je preiskovala pri nekem državnem funkcionarju v Gorici ter odnesla različna pisma in drugo. Govor je o velikih sleparjih.

Obesil se je pri vasi Tevci na Goriškem 35letnemu Jožefu Lazaru iz Vrtovina. Domači prepričati premoženja, katero mu je oče preveč obremenil, mu je zmesal pamet.

Poročil se je gosp. Josip Knaflič, član c. kr. korespondenčnega birža v Trstu, z gdž. Pavlo Kepovo iz Wagensberga. Čestitamo!

Poročil se je v Trstu dr. Josip Mlekus z gdž. Natalijo Šorli.

Na kozlu je umrl v Trstu kočičar Marij Barič, katerega je zadel mrtvood. Barič je padel na tla in ga je lastni voz povožil.

Pleče si je zlomil v Trstu 7letni Henrik Volič, ki je padel z nekega voza.

Zastrupil se je v Trstu 5letni Dominik Jurko, ki je pil po neprevidnosti arzenikovo kislino. Hitri zdravniški pomoči se je posrečilo, da so dečka ohranili pri življenju.

V bolnici okraden. V tržaški bolnici je bil optik Matej Lakner

ski Sokol*, kot veren nositelj narodneste ideje, bode izvestno žel splošno hvalo, da se je odločil, priediti veliko kresno veselico v prid tako plemenitemu namenu.

Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 172 vodstvena seja se je vršila dne 16. maja 1906 ob 3. uri pop. v družbenih prostorih „Narodna“. Navzoči: Tomo Župan (prvomestnik), Luka Svetec (namestni prvomestnik), dr. Ivan Svetina in Ivan Šubic. Svojo odsotnost sta opraviličila Ivan Murnik in svetovalec za družbeno stvari Anton Porekar. Imenovala se je druga moška učna moč za deško družbeno šolo pri Sv. Jakobu v Trstu. Ko so se vršile nekatere nujne notranje zadeve in se je zagotovilo nekaj knjig kot podpora dvema ustanovljenima ljudskima knjižnicama, je zaključil prvomestnik ob polu 6. uri sejo. — **Hude posledice prepira z ženo.** Včeraj se je 38letni Janez Oblak, po domači Žagar iz Luč pri Škofji Loki z ženo nekaj sprl in ga je pri tem popadla taka jeza, da je zgrabil za nož in se telesno bodo poškodoval, potem pa vse skupaj v rokah nesel zdravniku v Škofji Loki, ki ga je za silo obvezal, nakar so ga v groznih bolezinah z vozom prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico, njenovo „blago“ pa zakopali na pokopališču v Škofji Loki. Ko ozdravi, bodo mož lahko kompetiral za dvornika v sultanovem harem.

Poskušen samomor. Danes dopoldne je šel v službo policijski stražnik Plevl. Ko je prišel Na mivki mimo nekega grma, je začul izza grma klic: Schutzmann, Schutzmann!. Šel je pogledat, kdo ga kliče in našel tam ležati prostaka tukajšnjega c. in kr. 27. pešpolka Bogomila Reichholzera, ki mu je povedal, da se je hotel vsled bolezni s puško ustreliti v levo stran, a se mu je ponesrečilo in zadel se je samo v levo roko. Stražnik je vojaka peljal na osrednjo policijsko stražnico, kjer so ga za silo obvezali, potem pa odpeljali z rešilnim vozom v garnizijsko bolnišnico.

Posebne vrste tat. Snoči je bil služkinji Pavlini Štibljevi na Karloški cesti št. 8 ukrazen kovčeg, v katerem je imela za približno 120 K obleke. Tat je potem kovčeg nesel za svinjak posestnico ge. Marije Ahlinove na Karloški cesti št. 17, tam v kovčeg vlimol in iz njega pobral vso obleko. Dve novi obleki, vredni 40 K, je odnesel seboj, drugo je pa zažgal. K sreči je Ahlinova ogenj še pravčasno opazila, da so ga domači naglo pogasili, kajti sicer bi bil rdeči petelin gotovo v kratkem zaplesal po Ahlinovem gospodarskem poslopju. Tat je dosedaj še neznan.

Izpred sodišča.

Afera Ivan Hribar in dr. Milan Hribar kontra Josip Prosenc.

Danes dopoldne se je vršila vzklicna razprava o tožbi gg. župana Ivana Hribarja in odvetnika dr. Milana Hribarja proti g. Josipu Prosencu, zavarovalnemu ravatelju, zaradi razšaljenja časti. Senatu je predsedoval g. dež. sodišča podpredsednik Pajk; votantje so bili gg. dež. sodni svetniki Elsner, Vernerjčak in Travnar. Prvotovitelja zastopa g. Karel Triller, toženca pa g. dr. Eger.

Kakor znano, je bil pri prvi inštanci toženec obsojen v tritedenski zapor, oziroma 1000 K denarne globe in v poplačilo vseh kazenskih troškov. Toženec se je pritožil glede krvide in kazni, zasebna obtožitelja pa zaradi prenizke kazni ter vložila ničnostno pritožbo, ker je prvi sodnik odklonil neke nujne predlage.

Zapisnikar prebere obširno razsodbo prvočlančnega sodišča. Branje je trajalo pet četrt ure.

Nato je stavl dr. Eger predlog, naj se povabita znova Bayer in Grebenc. To da je potrebno, da se dožene, da je župan govoril z Grebencem o kupčiji in poznejši prodaji vsaj 1. avgusta 1902, če ne še preje, kar župan zanikuje. Tudi ni dokazano, da je bilo županovo pooblastilo, izdano 5. avgusta 1902, specjalno pooblastilo, kakor trdi župan, bilo je nasprotno generalno pooblastilo, na podlagi katerega je potem 19. septembra 1902 bila sklenjena kupna pogodba z Grebencem. Da se Bayer zasliši, je potrebno, da se dožene, ali je ta povedal dr. Hribarju, da je „Kmettska posojilnica“ dovolila posojilo, ker ta trdi, da mu ni povedal. Ze Grebenc pravi, da je bil dr. Hribar v „Kmettski posojilnici“ in da mu je prišedel iz nje povedal, da je zvedel tam, da je bila posojila za posojilo vložena, a potem umaknjena.

Predlaga se nadalje zaslisanje dr.

Na stotine otrok pomrje poleti na driski. Najboljše sredstvo proti temu je primerna hrana dojenčka. In ravno v tem služaju je najbolj priporočljiva Kufekejeva otroška moka z mlekom. Ta moka povzročuje, da želodec mleko laže prebavlja ker uniči v njem vrenje in je želodec po zaužitku te moke naravnost nevprejemljiv za kali različnih bolezni. Splošno pa utrujuje Kufekejeva otroška moka ravno ker ima velike množine redilnih snovi celo telo v prvi vrsti pa želodec in črevesa proti različnim boleznim. Le vsled premalo redilne ali neprimereno razdeljene hrane oboli največ otrok na driski.

Bratje Sokoli!

Dne 24. junija priredi ljubljanski Sokol na dirkašču kresno slavnost, pri kateri se bodo izvajale rajalne vaje z lampijoni in sicer v društveni opravi. Da bo učinek tem lepši, je željeti, da bi pri teh vajah nastopilo kar največje število Sokolov. Zategadelj pozivlja odbor vse brate, kakor telovadce tako tudi ene, ki se udeležujejo nastopov v kroužu, da se v čim mnogobrojnejšem številu udeležujejo za rajalne vaje potrebnih redovnih vaj ki bodo

vsak torek zvečer od 9. do 1/10.

Prvič so vaje jutri, dne 22. maja.

Po vajah je seja odbora za prireditve kresne slavnosti.

Odbor ljublj. Sokola.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhi, pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri neprisakočenih dobitkih.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 16. maja 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
42% majška renta . . .	99.75	99.95
42% srebrna renta . . .	99.55	99.75
4% avstr. kronska renta . . .	99.90	100.10
4% zlata . . .	118.20	118.20
4% ogrska kronska renta . . .	95.70	95.90
4% zlata . . .	114.20	114.40
4% posojilo dež. Kranjske . . .	101.50	101.50
4% posojilo mesta Spiljet . . .	100.50	101.50
4% Zadar . . .	100.-	100-
4½% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . .	100.55	101.55
4% češka dež. banka k. o. . .	99.75	100.20
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke . . .	99.80	100.30
4½% zast. pisma gal. dež. pešt. kom. k. o. z 10½. pr. . .	100.40	101.40
4½% zast. pisma Innerst. hranilnice . . .	105.40	106.40
4½% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice . . .	100.50	101.50
4½% z. pis. ogr. hip. ban. . .	100-	100
4½% obl. češke ind. banke . . .	100.50	101.50
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	99.90	99.50
4% prior. dolnjskih žel. . .	100-	100-
3½% prior. juž. žel. kup. 1/1 . . .	316.75	318.75
4½% avstr. pos. za žel. p. o. . .	100.70	101.75

Srečke.	1860/5 . . .	1860/4 . . .	1864 . . .	1865 . . .	1866 . . .	1867 . . .	1868 . . .	1869 . . .	1870 . . .
Srečke od I.	1860/5 . . .	1860/4 . . .	1864 . . .	1865 . . .	1866 . . .	1867 . . .	1868 . . .	1869 . . .	1870 . . .
" tizske . . .	284-	286-	156.50	158.50	290-	298.50	291-	301-	264-
" zem. kred. I. emisije II. . .	290-	298.50	301-	301-	264-	269-	100-	109-	155-
" ogrske hip. banke . . .	291-	301-	264-	269-	100-	109-	154-	155-	23.20
" srbske a. frs. 100- turške . . .	264-	269-	100-	109-	154-	155-	23.20	25.20	470-
Basilika srečke . . .	23.20	470-	480-	480-	78-	84-	78-	84-	470-
Kreditne . . .	470-	480-	78-	84-	90-	94-	58-	64-	82.50
Inomoske . . .	78-	84-	90-	94-	242-	243-	657-	660-	82.50
Krakovske . . .	84-	94-	94-	94-	242-	243-	576.2-	577.25	82.50
Ljubljanske . . .	90-	94-	64-	64-	657-	660-	275.5-	276.5-	1686
Avt. rdeč. križa . . .	49-	60.75	60.75	60.75	576.2-	577.25	579.25	580.25	277-
Ogr. . .	30.80	32.80	32.80	32.80	576.2-	577.25	579.25	580.25	606-
Rudolfove . . .	57-	62-	62-	62-	576.2-	577.25	579.25	580.25	611-
Salcburške . . .	68-	73-	73-	73-	576.2-	577.25	579.25	580.25	150-
Dunajske kom. . .	520-	529.50	529.50	529.50	520-	529.50	520-	529.50	152-

Detinice.

Južne železnice . . .	134-	135-
Državne železnice . . .	679.25	680.25
Avt.-ogrskie bancne deln. . .	1676.25	1686
Avt. kreditne banke . . .	678.75	679.75
Ogrske . . .	820.50	821.50
Zivnostenske . . .	242-	243-
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	657-	660-
Alpinjski montan . . .	576.2-	577.25
Praške žel. ind. dr. . .	275.5-	276.5-
Rima-Murányi . . .	579.25	580.25
Trboveljski prem. družbe . . .	277-	278-
Avt. orožne tovr. družbe . . .	606-	611-
Ceške sladkorne družbe . . .	150-	152-

Valetne.

C. kr. cekin . . .	11.34	11.38
20 franki . . .	19.13	19.15
20 marke . . .	23.47	23.55
Sovereigns . . .	23.98	24.06
Marke . . .	117.30	117.50
Laški bankovci . . .	95.55	95.75
Rubliji . . .	253-	253.75
Dolarji . . .	4.84	5-

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 17. maja 1906.

Termin.

Pšenica za maj . . .	za 100 kg	K	15.56
" oktober . . .	100 . . .	K	15.96
" oktober . . .	100 . . .	K	13.14
Koruza . . .	100 . . .	K	13.08
" julij . . .	100 . . .	K	13.34

Efektiv.

5 vin. ceneje.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
19. 9. zv.	726.8	13.1	slab zahod	pol. oblač.
20. 7. zj.	725.3	7.6	brezvetreno	oblačno
2. pop.	724.3	16.8	p. m. jug	del. jasno
" 9. zv.	726.3	9.1	sl. svzahod skor.	jasno
21. 7. zj.	726.5	7.2	sl. svzahod	oblačno
" 2. pop.	726.8	12.8	sl. svzahod	pol. oblač.

Srednja predvračanja in včerajšnja temperatura: 13.3° in 11.2°; norm.: 14.5° in 14.6°; Mokrina v 24 urah 8.3 mm in 0.5 mm.

3 besede . . .

„Altvater“

Gessler

Krnov (Jägerndorf).

1834-7

Spretnega krojaškega pomočnika

za malo delo sprejme tvrdka

M. KUNC v Ljubljani.

Akviziterji

za dobro vpeljano živiljensko zavarovalnico se pod jako ugodnimi pogoji sprejemajo.

Predstaviti se je od 9. do 11. ure dopoldne v Gospodskih ulicah št. 15, pisarna levo.

Gostilna

na Gorenjskem blizu Ljubljane, tako ali pa jeseni odda v zakup. Velik senčnat restavracijski vrt